

Høringsnotat

Forslag til endringer i forskrift om utgifter til jordmorhjelp

Høringsfrist: 28. juni 2018

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	3
2	Bakgrunn for endringer i gjeldende forskrift.....	4
3	Gjeldende rett	4
3.1	Innledning	4
3.1.1	Den kommunale helse- og omsorgstjenestens ansvar	4
3.1.2	Om forskrift om utgifter til jordmorhjelp.....	4
3.1.3	De regionale helseforetakenes ansvar	5
3.2	Om finansiering av fødselshjelp som skjer utenfor institusjon (herunder følgetjeneste/transport og hjemmefødsel).....	6
3.3	Om finansiering av jordmorkonsultasjoner under beredskap for følgetjeneste	7
3.4	Om innkreving av egenandel for individuell prevensjonsveiledning som skjer uavhengig av svangerskapsomsorg	9
4	Departementets vurderinger og forslag	10
4.1	Overføring av finansieringsansvar for fødselshjelp ved jordmor som skjer under følgetjeneste/transport til fødeinstitusjon fra folketrygden til regionale helseforetak	10
4.2	Tydeliggjøring av ansvarsforhold for beredskap for følgetjeneste	11
4.3	Avgrensning av retten til å kreve egenandel for individuell prevensjonsveiledning som skjer uavhengig av svangerskapsomsorg	12
4.4	Ny takst for sekundærjordmor ved planlagt hjemmefødsel	13
4.5	Begrepsbruk	15
5	Økonomiske og administrative konsekvenser	15
6	Forslag til endringer i forskrift om utgifter til jordmorhjelp	18

1 Innledning

Det fremgår følgende av statsbudsjettet for 2018 (jf. Prop. 1 S (2017-2018) side 261, kap. 2755 Helsetjenester i kommunene mv., post 72 Jordmorhjelp:

"Regionale helseforetak fikk ansvar for beredskap for følgetjeneste og for selve følgetjenesten fra 2010. Folketrygden har siden 2010 likevel dekket enkelte tjenester utført av jordmor. Ansvarsforholdene mellom folketrygden og de regionale helseforetakene skal nå tydeliggjøres. Honorering av jordmødres beredskap for følgetjeneste er kostnadsberegnet til knapt 0,6 mill. kroner. Dette er et ansvar de regionale helseforetakene har hatt siden 2010, men som folketrygden har honorert. Ansvar for fødsel under transport skal overføres til de regionale helseforetakene. Dette honoreres av folketrygden og er kostnadsberegnet til vel 0,4 mill. kroner. 1 mill. kroner foreslås flyttet fra kap. 2755, post 72 til kap. 732 Regionale helseforetak. Det vil høsten 2017 bli sendt på høring endringer i forskrift om stønad til dekning av utgifter til jordmorhjelp der det også vil bli foreslått å innføre en ny takst for sekundærjordmor ved planlagt hjemmefødsel."

Høringsnotatet er dessverre blitt noe forsinket, jf. over.

Dette høringsnotatet inneholder forslag om å foreta følgende endringer/justeringer i forskrift 26. juni 2012 nr. 656 om stønad til dekning av utgifter til jordmorhjelp (korttittel: forskrift om utgifter til jordmorhjelp):

- Overføre finansieringsansvaret for fødselshjelp ved jordmor som skjer under følgetjeneste/transport fra folketrygden til regionale helseforetak
- Tydeliggjøre ansvarsforhold rundt beredskap for følgetjeneste til fødeinstitusjon
- Avgrense retten for jordmor i helsestasjon til å kreve egenandel for individuell prevensjonsveiledning som skjer uavhengig av svangerskapsomsorg
- Opprette ny takst for sekundærjordmor ved planlagt hjemmefødsel
- Endre begrepsbruk slik at begrepet "svangerskapskonsultasjon(er)" benyttes i stedet for "svangerskapskontroll(er)" om oppfølgingen i svangerskapet/svangerskapsomsorg.

I kapittel 2 omtales nærmere bakgrunnen for de foreslåtte endringer/justeringer i forskrift om utgifter til jordmorhjelp. I kapittel 3 redegjøres det for gjeldende rett. I kapittel 4 fremgår departementets drøftinger, vurderinger og forslag til endringer/justeringer i de aktuelle bestemmelsene.

Økonomiske og administrative konsekvenser omtales i kapittel 5.

Til slutt i høringsnotatet fremgår forslagene til endringer i forskrift om utgifter til jordmorhjelp .

For nærmere omtale av begrepsbruk vises til kapittel 4.5 med forslag til endringer i begrepsbruk i gjeldende forskrift.

2 Bakgrunn for endringer i gjeldende forskrift

Bakgrunnen for forskriftsendringene er dels behov for å tydeliggjøre ansvar for organisering og finansiering etter at de regionale helseforetakene i 2010 fikk ansvar for følgetjeneste for gravide/fødende til fødeinstitusjon og beredskap for slik følgetjeneste, og dels behov for å klargjøre tolkning og bruk av enkelte takster, bl.a. takst 2 for individuell prevensjonsveiledning som skjer uavhengig av svangerskapsomsorg.

Departementet ble gjort oppmerksom på behovet for avklaringer og presiseringer av Helse- og omsorgsdepartementet. Uklart grensesnitt betyr at det kan være ulik praksis, både i kommuner og helsestasjoner og blant jordmødre, når det gjelder hvilke takster som kan kreves, og i Helfo med hensyn til hva det gis godtgjørelse for. Forslagene til endring skal bidra til å sikre lik praksis for godtgjørelse for jordmorhjelp fra Helfo.

3 Gjeldende rett

3.1 Innledning

3.1.1 Den kommunale helse- og omsorgstjenestens ansvar

Det fremgår av lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) § 3-2 første ledd andre punktum at kommunen bl.a. skal tilby svangerskaps- og barselomsorgstjenester, dvs. helse- og omsorgstjenester relatert til perioden før og etter fødsel. For ansvar for fødselsomsorg vises til kap. 3.1.3.

Kommunens ansvar er nærmere presisert i forskrift 3. april 2003 nr. 450 om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Helsefremmende og forebyggende arbeid i regi av kommunen er i hovedsak rammefinansiert med unntak av noen aktivitetsbaserte finansieringsordninger i medhold av folketrygdloven.

3.1.2 Om forskrift om utgifter til jordmorhjelp

Forskrift 26. juni 2012 nr. 656 om stønad til dekning av utgifter til jordmorhjelp (forskrift om utgifter til jordmorhjelp) ble opprinnelig fastsatt i 2004 (jf. forskrift 16. april 2004 nr. 644), jf. Ot.prp. nr. 89 (2002-2003). Forskriften er hjemlet i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 5-12 tredje ledd og § 22-2 andre ledd.

Bakgrunnen for forskriften var vedtak i forbindelse med behandlingen av St. meld. nr. 43 (1999-2000) om akuttmedisinsk beredskap, jf. Innst. S nr. 300 (2000-2001) der formålet var å gi brukerne større økonomisk valgfrihet med hensyn til å kunne velge lege eller jordmor i svangerskapsomsorgen.

I tillegg til generelle regler i kapittel I, er forskriften inndelt i to dels uavhengige kapitler; *Kapittel II. Takster for kontrollundersøkelser i svangerskap og individuell prevensjonsveiledning* (takstene 1 a-d og 2) og *Kapittel III. Takster for jordmorhjelp ved fødsel utenfor institusjon* (takstene 3a-7c). Takstene i kap. II gjelder bare for jordmødre med avtale om

kommunalt driftstilskudd eller i kommunal stilling. Kap. III gjelder for jordmødre som gir fødselshjelp utenfor institusjon (takstene omfatter også for- og etterarbeid til fødsel). Kapitlet erstattet tidligere rundskriv til folketryktdloven § 5-12.

Det er gitt merknader til takstene.

3.1.3 De regionale helseforetakenes ansvar

De regionale helseforetakenes ansvar for spesialisthelsetjenester er regulert i lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. (spesialisthelsetjenesteloven) § 2-1 a. som lyder:

"Det regionale helseforetaket skal sørge for at personer med fast bopel eller oppholdssted innen helseregionen tilbys spesialisthelsetjeneste i og utenfor institusjon, herunder

1. sykehustjenester,
2. medisinske laboratorietjenester og radiologiske tjenester,
3. akuttmedisinsk beredskap,
4. medisinsk nødmeldetjeneste, luftambulansetjeneste og ambulansetjeneste med bil og eventuelt med båt,
5. tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelavhengighet, herunder institusjonsplasser som kan ta imot rusmiddelavhengige med hjemmel i helse- og omsorgstjenesteloven §§ 10-2 til 10-4,
6. transport til undersøkelse eller behandling i helse- og omsorgstjenesten og
7. transport av behandlingspersonell.

De regionale helseforetakenes ansvar omfatter blant annet fødselsomsorg.

Oppdrag til regionale helseforetak spesifiseres nærmere gjennom bl.a. Oppdragsdokumentet. Ansvar for beredskap for følgetjeneste og følgetjeneste ble vedtatt lagt til regionale helseforetak ved behandlingen av St. meld. nr. 12 (2008-2009) En gledelig begivenhet – Om en sammenhengende svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg, jf. Innst. S. nr. 240 (2008-2009).

I Oppdragsdokument 2009 Regionale helseforetak fremgår følgende under punkt 3.3.5 Fødselsomsorg:

"(navn på RHF) skal sørge for en helhetlig svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg i samarbeid med primærhelsetjenesten. En stortingsmelding om svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg planlegges lagt fram for Stortinget tidlig i 2009. Departementet vil komme tilbake til eventuelle oppdrag til (navn på RHF) etter at Stortinget har behandlet meldingen."

I Oppdragsdokument 2009 Tilleggsdokument etter Stortingets behandling av St.prp. nr. 67 (2008-2009), revidert nasjonalbudsjett, ble det som en oppfølging av Stortingets behandling av St. meld. nr. 12 om en gledelig begivenhet bl.a. gitt følgende oppdrag til de regionale helseforetakene:

"De regionale helseforetak skal utarbeide en flerårig, helhetlig og lokalt tilpasset plan for fødetilbudet i regionen sammen med berørte kommuner. Planen skal omfatte svangerskaps-,

fødsels- og barselomsorg. Det skal inngås avtaler mellom helseforetak og kommuner som sikrer felles utnyttelse av jordmor-ressursene og legger til rette for helhetlige pasientforløp. Avtalene skal omfatte beredskap for følgetjeneste."

Videre: "Ansvar for følgetjeneste for gravide til fødeinstitusjon vil bli overført til de regionale helseforetak fra 1. januar 2010, jf. punktet over om plan for svangerskaps,- fødsels- og barselomsorg."

I Oppdragsdokument 2010 Regionale helseforetak fremgår det under kap. 5.1 Helhetlige pasientforløp og samhandling bl.a.:

"De regionale helseforetakene får ansvar for følgetjeneste for gravide til fødeinstitusjon fra 1.1. 2010."

I Oppdragsdokument 2012 Regionale helseforetak fremgår det under kap. 4 Tildeling av midler, kap. 732, post 72 Basisfinansiering, bl.a.:

"Regionale helseforetak skal avklare hvordan kvalifisert ledsagelse (leger og jordmødre) skal finansieres fra 1. juli 2012. Det vises til Prop. 1 S (2011-2012)."

Oppdragene er også omtalt i statsbudsjettene for 2010 og 2012 (jf. Prop. 1 S (2009-2010) og Prop. 1 S (2011-2012)).

3.2 Om finansiering av fødselshjelp som skjer utenfor institusjon (herunder følgetjeneste/transport og hjemmefødsel)

Det følger av forskrift om utgifter til jordmorhjelp at fødselshjelp ytt av jordmor utenfor institusjon, når jordmor forløser den fødende finansieres av folketrygden etter takst 4a for inntil 24 timer, kroner 7065,-. Det gis tillegg per påbegynt time utover 24 timer (takst 4b) samt eventuelle natt-, helge- og høytidstillegg (takstene 7a-c). Disse takstene fremgår av forskriften kap. III:

<i>Takst nr</i>	<i>Takststreng</i>	<i>Refusjon</i>	<i>Merknad</i>	<i>Repetisjon</i>
4a	Fødselshjelp inntil 24 timer når jordmor forløser den fødende Ugyldig takstkombinasjon: 3, 6	7065,-	B2, B5	0
4b	Tillegg per påbegynt time ut over 24 timer Ugyldig takstkombinasjon: 3, 6	328,-	B2	rep
7a	Natttillegg (i tidsrommet kl. 17.00 til kl. 06.00) Ugyldig takstkombinasjon: 3	912,-	B5	0
7b	Lørdags- og søndagstillegg (fra lørdag kl. 00.00 til søndag kl. 24.00) Ugyldig takstkombinasjon: 3, 7c	912,-	B5	0

7c	Høytidstillegg (gjelder 1. nyttårsdag, skjærtorsdag, langfredag, påskeaften, 1. og 2. påskedag, Kristi Himmelfartsdag, 1. og 17. mai, 1. og 2. pinsedag, 1. og 2. juledag fra kl. 00.00 til kl. 24.00, samt pinse-, jul- og nyttårsaften fra kl. 12.00 til kl. 24.00) Ugyldig takstkombinasjon: 3, 7b	1092,-	B5	0
----	--	--------	----	---

"Merknad B2

Takstene 4a og 4b inkluderer nødvendig for- og etterarbeid i forbindelse med fødselen. Dersom planlagt hjemmefødsel må overføres til sykehus på grunn av komplikasjoner, kan taksten kreves for den tiden jordmor gir fødselshjelp før overføringen finner sted. Hjemmebesøk før og etter fødselen, vaktberedskap mv. dekkes ikke av trygden.

Merknad B5

Takstene 7a, 7b og 7c kan beregnes i tillegg til 4a og 6a. Takst 7a kan kreves i tillegg til takst 7b eller 7c når tidspunktene faller sammen."

Følgetjeneste finansieres av helseforetaket. Takst 5 for følgetjeneste ble opphevet 1. juli 2012 og midlene ble overført til regionale helseforetak.

Takstene i forskriften kap. III vil i hovedsak være aktuelle å bruke der jordmor bistår ved planlagt hjemmefødsel.

Dagens regelverk omtaler ikke finansiering av fødselshjelp når denne skjer under følgetjeneste/transport til fødeinstitusjonen.

3.3 Om finansiering av jordmorkonsultasjoner under beredskap for følgetjeneste

Beredskap for følgetjeneste til fødeinstitusjon har, sammen med selve følgetjenesten, vært de regionale helseforetakenes ansvar siden 2010. Finansieringsansvaret for kvalifisert ledsagelse ved jordmor og lege ble overført fra folketrygden til regionale helseforetak fra 1. januar 2012, jf. Prop. 1 S (2011-2012) og opphevelsen av takst 5 for følgetjeneste. Utrykning under beredskap har ikke hatt særskilt finansiering.

I dette høringsnotatet er det relevant å peke på følgende:

Det ytes stønad til svangerskapsoppfølging og veiledning i familieplanlegging i henhold til forskriften kapittel II, takstene 1a-1d:

<i>Takst nr</i>	<i>Takststreng</i>	<i>Honorar/ refusjon</i>	<i>Merknad</i>	<i>Repetisjon</i>
-----------------	--------------------	------------------------------	----------------	-------------------

1a	Første gangs fullstendig undersøkelse og veiledning av gravide samt utfylling av godkjent svangerskapsjournal Ugyldig takstkombinasjon: 1b, 2	316,-	A1	0
1b	Svangerskapskontroll Ugyldig takstkombinasjon: 1a, 2	159,-	A1	0
1c	Tillegg for veiledning i prevensjon/ familieplanlegging Ugyldig takstkombinasjon: 2	109,-	A1	0
1d	Tillegg for taking og innsending av prøver til laboratorium Ugyldig takstkombinasjon: 2	54,-	A1	0

"Merknad A1

Takst 1a kan benyttes ved første gangs undersøkelse hos jordmor selv om den gravide har vært til første gangs undersøkelse hos lege. Takst 1a og 1b kan ikke kombineres. Takst 1b kan benyttes ved kontrollundersøkelser under svangerskapet og ved én kontroll etter fødselen. Taksten kan ikke benyttes ved telefonkonsultasjoner. Takst 1c kan benyttes inntil én gang per svangerskap. Takst 1d kan benyttes én gang per undersøkelse/kontroll ved innsending av en eller flere prøver. Taksten kan utløses uten samtidig undersøkelse/kontroll dersom det er behov for prøvetaking mellom svangerskapskontroller."

I dette høringsnotatet er det videre relevant å peke på følgende:

Det ytes stønad etter forskriften kapittel III der jordmor rykker ut for å yte fødselshjelp, men der fødselen likevel ikke har startet, såkalt "vendereis ved "blindalarm"". Det vises til takst 6 under.

<i>Takst nr</i>	<i>Takststreng</i>	<i>Refusjon</i>	<i>Merknad</i>	<i>Repetisjon</i>
6a	Vendereis ved "blindalarm" inntil 3 timer Ugyldig takstkombinasjon: 3, 4	959,-	B5	0
6b	Tillegg per påbegynt time ut over 3 timer Ugyldig takstkombinasjon: 3, 4	328,-	B2	rep

Det er videre relevant å nevne takst 3b, også denne i forskriften kapittel III, som omfatter svangerskapsomsorg i forbindelse med (planlagt) hjemmefødsel når arbeidet avsluttes senere enn 36. svangerskapsuke:

<i>Takst nr</i>	<i>Takststreng</i>	<i>Refusjon</i>	<i>Merknad</i>	<i>Repetisjon</i>
-----------------	--------------------	-----------------	----------------	-------------------

3b	Svangerskapsomsorg i forbindelse med hjemmefødsel og med planlagt hjemmefødsel når arbeidet avsluttes senere enn 36. uke Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3a, 4, 6, 7	1176,-	B1	0
----	---	--------	----	---

"Merknad B1

Takstene 3a og 3b kan benyttes én gang per svangerskap når jordmor forut for planlagt hjemmefødsel har utført hovedtyngden av svangerskapskontrollene, enten hjemmefødselen faktisk finner sted eller ikke.

Jordmor med driftsavtale eller kommunal stilling benytter i stedet takst 1b for hver kontroll."

Det vises til omtale av takstene 7a-7c (natt-, helge- og høytidstillegg) og merknadene B2 og B5 under kap. 3.2 over.

3.4 Om innkreving av egenandel for individuell prevensjonsveiledning som skjer uavhengig av svangerskapsomsorg

Jordmor kan krev betalt for prevensjonsveiledning som skjer uavhengig av svangerskapsomsorg, jf. takst 2 i forskriften kap. II (se under). Dette arbeidet refunderes ikke av trygden, men er en egenandel som kan innkreves fra pasienten. Dette gjelder både for jordmor ansatt i helsestasjon og for privatpraktiserende jordmor med kommunal driftsavtale (jf. kap. 4.3).

<i>Takst nr</i>	<i>Takststreng</i>	<i>Honorar/ refusjon</i>	<i>Merknad</i>	<i>Repetisjon</i>
2	Individuell prevensjonsveiledning Ugyldig takstkombinasjon: 1a, 1b, 1c, 1d	108,-	A2	0

"Merknad A2

Takst 2 er en egenandel, og kan benyttes ved individuell prevensjonsveiledning som skjer uavhengig av svangerskapsomsorg."

4 Departementets vurderinger og forslag

4.1 Overføring av finansieringsansvar for fødselshjelp ved jordmor som skjer under følgetjeneste/transport til fødeinstitusjon fra folketrygden til regionale helseforetak

Som det fremgår av kap. 3.1.3, skal regionale helseforetak blant annet sørge for at det tilbys sykehus tjenester (fødselsomsorg), ambulansetjeneste, transport til undersøkelse eller behandling og transport av helsepersonell. Fra 1. januar 2010 har ansvaret også omfattet organisering av beredskap for følgetjeneste for gravide til fødeinstitusjon og følgetjeneste. Fra 1. januar 2012 har regionale helseforetak også hatt finansieringsansvaret for kvalifisert ledsagelse ved jordmor og lege. Takst 5 for følgetjeneste i forskrift om utgifter til jordmorhjelp ble opphevet 1. juli 2012 etter seks måneders overgangsordning.

Etter at regionale helseforetak fikk finansieringsansvaret for kvalifisert ledsagelse ved jordmor og lege og beredskap for følgetjeneste i 2012, har det oppstått uklarhet om hva finansieringsansvaret omfatter, dvs. hvor grensen går mellom godtgjørelse til jordmor fra folketrygden/Helfo og godtgjørelse til jordmor fra helseforetaket når fødsel skjer under følgetjeneste/transport (oftest ambulanse). I dag får jordmor refusjon fra Helfo for selve fødselshjelpen etter takst 4a (fødselshjelp inntil 24 timer, 7065 kr) og godtgjørelse fra helseforetaket for følgetjenesten dersom en fødsel skjer under transport.

Ansvaret for beredskap for følgetjeneste og følgetjeneste har ikke vært lovfestet, men ble før 2010 mer eller mindre ansett som kommunens ansvar. Jordmoren kunne kreve oppgjør av Helfo etter takstene i forskriften kap. III både for fødselen og for følgetjenesten. Dette var en hensiktsmessig løsning for jordmoren. Bakgrunnen for at Helfo fremdeles utbetaler refusjon til jordmor for fødselshjelp som ytes under transport, har sammenheng med tidligere ordning/praksis, og at det i 2012 kun var midler knyttet til tidligere takst 5 for følgetjeneste som ble overført fra folketrygden til regionale helseforetak.

Departementet vurderer at jordmor fortsatt må kompenseres for både følgetjeneste og fødselshjelp når en fødsel skjer under transport, men at finansieringsansvaret bør følge sørge-for-ansvaret. Ettersom regionale helseforetak har ansvar for både fødselsomsorg, ambulansetjeneste og beredskap/følgetjeneste, vurderer departementet at regionale helseforetak også bør få ansvar for å betale for fødselshjelp når denne ytes under transport av jordmor ansatt i helsestasjon eller av privat jordmor.

I dette høringsnotatet foreslår Helse- og omsorgsdepartementet, på bakgrunn av det ovenstående at det presiseres i merknad B2 til takstene 4a og 4b i forskrift om utgifter til jordmorhjelp kap. III at takstene som hovedregel ikke kan kreves for fødselshjelp som ytes i forbindelse med ledsagelse til fødeinstitusjon/under transport. Det går for øvrig fram av merknad B2 at taksten kan kreves dersom planlagt hjemmefødsel må overføres til sykehus på grunn av komplikasjoner, for den tiden jordmor gir fødselshjelp før overføringen finner sted.

4.2 Tydeliggjøring av ansvarsforhold for beredskap for følgetjeneste

Det vises til kap. 4.1 første avsnitt. Etter at de regionale helseforetakene fikk ansvar for beredskap for følgetjeneste for gravide til fødeinstitusjon og følgetjeneste i 2010, og takst 5 for følgetjeneste ble opphevet i 2012, har det oppstått uklarhet om ansvar for finansiering av jordmorkonsultasjoner under beredskap for følgetjeneste.

Helsedirektoratet har gjort departementet oppmerksom på at Helfo under tvil utbetaler godtgjørelse fra folketrygden til jordmor etter takst 6a "Vendereis ved "blindalarm" inntil 3 timer" (959 kr) når jordmor tilkalles sent i svangerskapet for å vurdere om fødselen er i gang og om følgetjeneste skal starte, men følgetjeneste ikke blir noe av på dette tidspunktet. Dersom jordmor i beredskap tilkalles for å vurdere om fødselen er i gang og det etableres følgetjeneste til fødeinstitusjonen, får jordmoren godtgjørelse fra helseforetaket for følgetjenesten. Helseforetaket gir ikke særskilt kompensasjon for selve utrykningen (jf. under).

Takst 6a inngår i forskriftens kap. III Takster for jordmorhjelp ved fødsel utenfor institusjon. Taksten har tidligere vært tolket og praktisert av Helfo som en takst som kan brukes dersom jordmor blir tilkalt for fødsel eller følgetjeneste som ikke blir noe av på dette tidspunktet. Taksten honorerer en del av beredskap for følgetjeneste som nå inngår i ansvaret til regionale helseforetak.

Det er departementets vurdering at den som skal sørge for tjenesten også bør finansiere den. Det er også rimelig at jordmor i beredskap honoreres for sitt arbeid i forbindelse med utrykningen selv om ikke følgetjenesten starter der og da. For å vurdere i hvilken grad det er rimelig at regionale helseforetak finansierer beredskap for følgetjeneste også i forbindelse med utrykning, har det vært aktuelt å skille mellom tre hovedtyper beredskap.

I tilfeller der jordmor i beredskap for følgetjeneste *blir tilkalt og må rykke ut*, fordi kvinnen lurer på om fødselen er i gang og om hun må reise til fødeinstitusjonen, bør dette ses som del av beredskap for følgetjeneste som regionale helseforetak har ansvar for og finansieres av det aktuelle helseforetaket. Dersom det også blir følgetjeneste, må denne finansieres av helseforetaket i tillegg. Dette er i tråd med regionale helseforetaks ansvar for både beredskap for følgetjeneste og følgetjeneste. For økonomiske/administrative konsekvenser, se kap. 5.

Videre vurderer departementet at når jordmor *blir tilkalt og må rykke ut* i forbindelse med planlagt hjemmefødsel og fødsel ikke skjer på det aktuelle tidspunktet, bør dette fortsatt finansieres av Helfo gjennom takst 6a "Vendereis ved "blind alarm" inntil 3 timer". Bistand ved hjemmefødsel er ikke et offentlig ansvar slik fødselsomsorg for øvrig er, men tilbys av noen få privatpraktiserende jordmødre uten driftsavtale med helseforetakene eller den kommunale helse- og omsorgstjenesten. For å sikre kvalitet også i dette tilbudet har imidlertid helsemyndighetene utarbeidet faglige retningslinjer for hjemmefødselsvirksomhet (jf. IS-2012).

En tredje type beredskap er tilfeller der det *avtales* en konsultasjon mellom jordmor i beredskap for følgetjeneste og en gravid, for å vurdere om fødselen er i gang og eventuelt tidspunkt for å reise til fødeinstitusjonen. Slike møter kan skje i den gravides hjem, eller ved

at jordmoren og kvinnen møtes på f.eks. en helsestasjon eller en legevakt. Dette er konsultasjoner som i utgangspunktet ikke er akutte. Dersom det ikke blir følgetjeneste, utbetaler Helfo i dag under tvil refusjon i tråd med takst 6a "Vendereis ved "blindalarm" inntil 3 timer". Helsedirektoratet har opplyst at Helfo har observert en økning i bruk av takst 6a ved denne typen konsultasjoner etter at takst 5 for følgetjeneste ble opphevet.

Departementet vurderer at denne typen avtalte møter mellom jordmor og gravid er å anse som en konsultasjon sent i svangerskapet og ikke en utrykning. En slik avtalt konsultasjon vil være en del av svangerskapsomsorgen som er kommunens ansvar. Dersom finansiering skal skje som del av svangerskapsomsorg, vil det gjennom forskrift om utgifter til jordmorhjelp være snakk om to måter, avhengig av jordmorens driftsform. Dersom jordmoren er ansatt i, eller har driftsavtale med, kommunen vil jordmoren kunne kreve takst 1b for svangerskaps-konsultasjon (forskriften kap. II; kroner 159,-). Privatpraktiserende jordmor uten driftsavtale med kommunen vil ikke kunne kreve særskilt refusjon for en slik konsultasjon.

Privatpraktiserende jordmor som tilkalles i forbindelse med hjemmefødsel, blir kompensert gjennom takst 3 "Svangerskapsomsorg i forbindelse med planlagt hjemmefødsel" (forskriften kap. III; kroner 727/1176) som kan kreves én gang i løpet av svangerskapet.

Departementet foreslår at en avtalt konsultasjon sent i svangerskapet for å vurdere om fødselen nærmer seg eller er i gang, anses som en del av svangerskapsomsorgen, og at takst 1b kan benyttes dersom jordmoren er ansatt i, eller har driftsavtale med, kommunen.

Departementet vil presisere at det ikke er snakk om en utvidelse av det ansvaret kommunen/kommunale jordmødre i dag har for beredskap etter helse- og omsorgstjenesteloven. Beredskap for følgetjeneste til fødeinstitusjon er regionale helseforetaks ansvar. Finansiering gjennom takst 1b vil gi en riktigere takstbruk enn den som har utviklet seg de senere år, jf. foran. Takst 1b må kunne kreves i tillegg til en ev. kompensasjon for følgetjeneste til fødeinstitusjon fra helseforetaket.

Vendereis knyttet til planlagt hjemmefødsel skal fortsatt finansieres gjennom takst 6a. For økonomiske/administrative konsekvenser, se kap. 5.

Departementet foreslår derfor i dette høringsnotatet at det tas inn i merknad A1 til takstene 1a-d i forskriften kap. II at takst 1b også kan benyttes ved /konsultasjon sent i svangerskapet og at taksten må kunne kreves i tillegg til en ev. kompensasjon for følgetjeneste som helseforetaket har ansvar for. Det foreslås i tillegg en ny merknad B6 til takst 6a der det tas inn at taksten kun kan benyttes ved planlagt hjemmefødsel.

4.3 Avgrensning av retten til å kreve egenandel for individuell prevensjonsveiledning som skjer uavhengig av svangerskapsomsorg

Takst 2 "Individuell prevensjonsveiledning" i forskrift om utgifter til jordmorhjelp kap. II er en egenandel for individuell prevensjonsveiledning som skjer uavhengig av svangerskapsomsorg. Taksten kan kreves av jordmor ansatt i, eller med driftsavtale med, kommunen. Det er behov for en tydeliggjøring i regelverket av hvordan denne taksten kan eller skal brukes. Helfo har registrert en del feilbruk av taksten ved at jordmødre ansatt i helsestasjon sender

refusjonskrav med basis i taksten/denne egenandelen. Taksten reiser i tillegg spørsmål knyttet til brukerbetaling i helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Slik dagens regelverk er utformet, kan i prinsippet jordmor ansatt i helsestasjon kreve egenandel av brukerne for individuell prevensjonsveiledning som skjer uavhengig av svangerskapsomsorg. Øvrige tjenester i helsestasjons- og skolehelsetjenesten er gratis for brukerne ettersom det ikke går fram av lov eller forskrift at det kan kreves vederlag for disse tjenestene.

Det fremgår av gjeldende forskrift om helsestasjons- og skolehelsetjeneste § 2-1 første ledd andre punktum at "Kommunen skal dekke alle utgifter til helsestasjons- og skolehelsetjenesten." Av merknaden til bestemmelsen fremgår bl.a. at "*Med utgifter menes lønn, utstyr og nødvendige lokaler.*" Bestemmelsen sier ingen ting om brukerbetaling, og det er en vanlig tolkning at kommunen/helsestasjonen ikke kan kreve betaling av brukerne.

Det fremgår av helse- og omsorgstjenesteloven § 11-2 første ledd at "*For hjelp fra kommunens helse- og omsorgstjeneste, herunder privat virksomhet som driver etter avtale med kommunen, kan kommunen kreve vederlag av pasient og bruker når dette følger av lov eller forskrift.*" Bestemmelsen slår fast at det må foreligge klar hjemmel for å kunne kreve egenandeler. I mangel av slik hjemmel vil tjenesten i praksis være gratis for brukerne.

På denne bakgrunn gir forskrift om utgifter til jordmorhjelp kapittel II, takst 2, jf. også merknad A2, hjemmel for å kreve egenandel for prevensjonsveiledning ved jordmor i helsestasjon når veiledningen skjer uavhengig av svangerskapsomsorg.

Helsestasjonstjenesten er et lavterskeltilbud som bl.a. skal bidra til å fremme sosial likhet i helse. Departementet er derfor av den oppfatning at tjenesten bør være gratis for brukerne. Det vises til forslag til forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten som nylig har vært på høring, der det ble foreslått å presisere at tjenesten skal være gratis for brukerne (jf. kap. 4.4.1.5 Om brukerbetaling). Departementet arbeider nå med høringsuttalelsene, og det gis entydig støtte til dette forslaget.

I dette høringsnotatet foreslås å ta inn i merknad A2 til takst 2 at taksten ikke kan kreves av jordmor som arbeider i helsestasjon. Jordmor som arbeider andre steder enn i helsestasjon, vil fortsatt kunne kreve kompensasjon for arbeid knyttet til prevensjonsveiledning som skjer uavhengig av svangerskapsomsorg.

4.4 Ny takst for sekundærjordmor ved planlagt hjemmefødsel

Departementet har vurdert at gjeldende regelverk ikke åpner for at Helfo kan utbetale refusjon etter samme takst til mer enn én jordmor/behandler for samme pasient samtidig. Parallellbehandling, dvs. at to behandlere behandler samme pasient samtidig, er gjennomgående lite akseptert på helserefusjonsområdet fordi retten til stønad er knyttet til den enkelte pasient. I dette tilfellet er det den enkelte kvinnen som har rett til stønad til fødselshjelp ved jordmor, og denne retten kan kun utløses hos én jordmor for samme fødsel. På bakgrunn av avtale om direkte oppgjør mellom jordmor og Helfo utbetales stønaden direkte til jordmor.

Vurderingen ble gjort etter at Helsedirektoratet, etter innspill fra Helfo, tok opp med Helse- og omsorgsdepartementet spørsmålet om Helfo skal kunne utbetale stønad for fødselshjelp ved hjemmefødsel til to jordmødre samtidig for samme fødsel. Det gjelder takstene 4a "Fødselshjelp inntil 24 timer når jordmor forløser den fødende" og 4b "Tillegg per påbegynt time ut over 24 timer" eventuelt i kombinasjon med takstene 7a-c (natt-, helge- og høytidstillegg) i forskriften kap. III. Helfo har i de senere år sett flere eksempler på at jordmødre som arbeider med planlagt hjemmefødsel samarbeider, og krever oppgjør/samme takst for to jordmødre for samme fødsel samtidig. Helfo har unntaksvis og under tvil utbetalt refusjon etter takst 4a (kroner 7065) til to jordmødre for samme fødselshjelp.

Departementet ønsket å vurdere saken nærmere, og ba om at Helfo, inntil videre, ikke utbetaler refusjon til mer enn én jordmor samtidig for samme fødsel. Saken vakte mye oppmerksomhet, og det kom fram at noen jordmødre som tilbyr hjemmefødsel, baserer sin virksomhet på at to jordmødre yter omsorg i forbindelse med fødselen og at begge får betalt for arbeidet.

I Helsedirektoratets Retningslinje for hjemmefødsel (IS-2012) "*anbefales at jordmor har en person til rådighet som kan bistå som assistent ved en planlagt hjemmefødsel.*" I praksis vil, i følge Den norske jordmorforening og Jordmorbundet NSF, en slik assistent være en annen jordmor. Det er imidlertid friske kvinner uten spesiell risiko forbundet med svangerskapet som kan føde hjemme. Den norske jordmorforening skriver på sin nettside at én jordmor er godt rustet til å håndtere en fødsel alene så lenge hun er komfortabel med dette i henhold til forsvarlighetskravet i helsepersonelloven § 4.

Departementet vurderer at det i en del tilfeller kan være nødvendig å tilkalle en ekstra jordmor som kan være til stede under selve forløsningen. Det vil neppe være behov for to jordmødre under hele fødselsforløpet. En sekundærjordmor bør derfor kompenseres lavere enn den jordmoren som er ansvarlig for hele fødselen. En mulig måte å godtgjøre sekundærjordmor på, kan være å øke beløpet på takst 4a-b og at taksten inkluderer assistent for jordmor. En annen mulighet kan være å opprette en ny takst for sekundærjordmor med et lavere pålydende beløp.

Etter anbefaling fra Helsedirektoratet foreslår departementet at det opprettes en egen takst for sekundærjordmor framfor å øke beløpet på takst 4a og b. En ny takst vil gi Helfo bedre kontrollmuligheter ved at sekundærjordmor på selvstendig grunnlag må dokumentere at vilkårene for refusjon er til stede, og det blir samsvar mellom hvem som har utført behandlingen og hvem som krever refusjon. Departementet vil også peke på at selv om forsvarlighetskravet i helsepersonelloven pålegger helsepersonell å innhente bistand der dette er nødvendig og mulig, vil det kunne øke pasientsikkerheten at en ekstra jordmor honoreres særskilt. Gjennom en egen takst vil også behovet for to jordmødre ved hjemmefødsel bli registrert.

Departementet foreslår at det opprettes en ny takst 8 for sekundærjordmor som honoreres med 50 pst av nivået på takst 4a. Det tas inn i merknad B5 at taksten kan kombineres med natt-, helge- og høytidstillegg etter takstene 7a-c. Det foreslås opprettet en ny merknad B7 der det fremgår at takst 8 kan benyttes én gang av jordmor som assisterer primærjordmor ved hjemmefødsel.

4.5 Begrepsbruk

I gjeldende forskrift om utgifter til jordmorhjelp benyttes begrepene "svangerskapskontroll" og "kontrollundersøkelser under svangerskap" om oppfølgingen i svangerskapet. Disse begrepene beskriver dårlig helheten i det tilbudet som ytes gravide og deres partnere. Begrepet "svangerskapsomsorg" er derimot et godt innarbeidet begrep om oppfølgingen i svangerskapet, og favner bedre helheten i tilbudet som omfatter både medisinsk og psykososial oppfølging. Det vises bl.a. til St. meld. nr. 12 (2008-2009) *En gledelig begivenhet – om en sammenhengende svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg*. Begrepet "svangerskapsomsorg" er også det som ligger til grunn i lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m., § 3-2 første ledd andre punktum, "Svangerskaps- og barselomsorgstjenester". Helsedirektoratet benytter også begrepet "svangerskapsomsorg" (og tilsvarende) i nasjonale faglige retningslinjer for tjenestene. Dette til forskjell fra fødsels- og barselomsorg og betegnelsen på hele forløpet; svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg. I forslag til revidert forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten, som departementet nylig har hatt på høring, benyttes begreper som svangerskapsomsorg, svangerskapsoppfølging og svangerskapskonsultasjon(er) og ikke begrepet "svangerskapskontroll". For øvrig er begrepet "svangerskapsomsorg" også det som benyttes i gjeldende forskrift om utgifter til jordmorhjelp kapittel III Takster for jordmorhjelp ved fødsel utenfor institusjon – med unntak av merknad B1.

Departementet foreslår på denne bakgrunn at begrepene "svangerskapskontroll" og "kontrollundersøkelser under svangerskap" i gjeldende forskrift endres til "svangerskapskonsultasjon" og "svangerskapskonsultasjoner" i forskriften kapittel I, kapittel II og kapittel III, merknad B1. For øvrig brukes begrepene "svangerskapsomsorg" og "oppfølging i svangerskapet" i høringsnotatet. Slike begreper vil på en bedre måte enn i dag favne helheten i tilbudet.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslagene berører i hovedsak regionale helseforetak, Helfo, kommuner (i noen grad), jordmødre med kommunal driftsavtale og jordmødre som gir fødselshjelp.

Godtgjørelse for fødselshjelp under følgetjeneste/transport

Ansvar for å betale for fødselshjelp under følgetjeneste/transport skal overføres til de regionale helseforetakene (se kap. 4.1). I et utredningsoppdrag for departementet har Helsedirektoratet anslått folketrygdens årlige utgifter til fødselshjelp under følgetjeneste/transport til vel 0,4 mill. kroner. Det er lagt til grunn 105 transportfødsler registrert i Medisinsk fødselsregister i 2015 og at jordmor i følgetjeneste er til stede ved 50 pst. av transportfødslene, dvs. ved rundt 52 fødsler. Dersom hver av fødslene utløser takst 4a "Fødselshjelp inntil 24 timer når jordmor forløser den fødende" (7065,- kr), utgjør det en årlig kostnad på 367 380 kroner. Det legges i tillegg til grunn at det i gjennomsnitt utløses ett nattillegg eller lørdags- og søndagstillegg per fødsel (takst 7a eller 7b, 912 kr), og dette utgjør i tillegg 47 424 kroner, totalt 414 804 kroner. I Prop. 1 S (2017-2018) s. 261 er midlene foreslått flyttet fra folketrygden (kap. 2755, post 72 Jordmorhjelp) til de regionale helseforetakene (kap. 732).

Jordmødre som gir fødselshjelp under følgetjeneste/transport til sykehuset vil ikke lenger kunne kreve godtgjørelse fra Helfo for denne fødselshjelpen, men vil måtte forholde seg til helseforetaket både når det gjelder godtgjørelse for følgetjeneste og for fødselshjelp dersom det blir fødsel under transport. Dette vil gjelde både jordmødre i organisert følgetjeneste og jordmor som er kvalifisert ledsager under reise til sykehus uten at dette er del av en organisert følgetjeneste. Med den foreslåtte endringen vil det bli helseforetakets ansvar å betale for fødselshjelp både når jordmor deltar i organisert følgetjeneste og når jordmor ledsager kvinner som skal føde til sykehus, dersom det blir fødsel underveis til sykehuset.

Godtgjørelse for konsultasjoner i forbindelse med beredskap

Det vises til kap. 4.2. Regionale helseforetak fikk ansvar for beredskap for følgetjeneste og for selve følgetjenesten i 2010. Folketrygden har siden 2010 likevel dekket enkelte tjenester utført av jordmor. Det har fremkommet at bruk av takst 6a "Vendereis ved "blindalarm" inntil 3 timer" (959,- kr) har vært brukt i en del tilfeller der tjenesten burde ha vært finansiert på andre måter, enten gjennom takst 1b for svangerskapskonsultasjon (159 kr), eller av helseforetaket i tilfeller der jordmor i beredskap ble tilkalt for å vurdere behovet for følgetjeneste til fødeinstitusjon. Folketrygdens honorering av jordmødres utrykninger i forbindelse med beredskap for følgetjeneste er kostnadsberegnet til knapt 0,6 mill. kroner som er foreslått flyttet fra folketrygden (kap. 2755, post 72 Jordmorhjelp) til de regionale helseforetakene (kap. 732), jf. Prop. 1 S (2017-2018) s. 261.

I tilfeller der jordmor og en gravid har avtalt konsultasjon for å vurdere om fødselen nærmer seg, legges det til grunn at det er snakk om en konsultasjon sent i svangerskapet, dvs. som del av svangerskapsomsorg. Helsedirektoratet har anslått at folketrygdens utgifter kan bli redusert med rundt 0,6 mill. kroner ved en riktigere takstbruk, dvs. der takst 1b benyttes i stedet for takst 6a når konsultasjonen inngår i svangerskapsomsorg.

Jordmødre i beredskap for følgetjeneste som har krevd takst 6 for vendereis ved utrykninger som ikke fører til følgetjeneste, kan med de foreslåtte endringene ikke lenger benytte takst 6 som forbeholdes vendereis i forbindelse med planlagt hjemmefødsel.

Ny takst for sekundærjordmor

I sin utredning for departementet har Helsedirektoratet kommet til at det er 6-7 jordmødre som har fått utbetalt refusjon fra folketrygden for hjemmefødsler som det ikke er dekning for i regelverket. Som det går fram av kap. 4.4 foran, ba departementet om at Helfo inntil videre praktiserer i henhold til gjeldende regelverk der det kun kan utbetales refusjon til én jordmor for samme fødsel. Data fra Helfo viser at det fra 1. januar 2014 til innstramningen i regelverket 1. september 2016 ble utbetalt stønad til to jordmødre for samme fødsel for 154 fødsler, et gjennomsnitt på 51 per år, til 7977 kroner per fødsel (takst 4a kr 7065 + takst 7a kr 912), til sammen 406 827 kroner. De 154 fødslene fordelte seg med 51 i 2014, 69 i 2015 og 34 i 2016 fram til utbetalingen av stønad til to jordmødre for samme fødsel ble stanset 1.9.

I 2015 var det 171 planlagte hjemmefødsler, og Helfo har anslått at rundt 40 pst av disse ble kompensert dobbelt. Med en ny takst for sekundærjordmor anslås at det vil kunne være aktuelt med to jordmødre i 50 pst av tilfellene, dvs. i 85 fødsler per år.

Departementet foreslår at sekundærjordmor honoreres med 50 pst av dagens takst 4a på kroner 7065 (kroner 3533) pluss takst 7a eller 7b for natt-/helgetillegg (kroner 912), til sammen kroner 4445 per fødsel. Den samlede kostnaden til sekundærjordmor blir da $4445 \times 85 = 377\,783$ kroner. Jf. over anslås det at rundt 51 fødsler har vært dekket gjennom tidligere praksis (7977×51), hvilket utgjør kroner 406 827. Dette gir en nettokostnad på +29 000 kroner ved å opprette en ny takst for sekundærjordmor.

Departementet legger til grunn at det kan innføres en ny takst for sekundærjordmor innenfor gjeldende rammer. Det vises til den foreslåtte innstramningen i bruk av takst 6a Venderis ved "blindalarm" inntil 3 timer.

Det skal i tillegg bemerkes at det etter innstramningen i regelverket i Helfo 1.9.2016 ikke ble utbetalt stønad til to jordmødre for samme fødsel resten av året, slik at gjennomsnittstallet på 51 fødsler per år der det ble utbetalt stønad til to jordmødre i årene 2014-2016, er lavere enn det ville vært dersom praksisen utenfor regelverket hadde fortsatt. Utgiftene til fødselshjelp var derfor, som følge av innsparingen, lavere i 2016 enn i 2014 og 2015. Disse midlene er derfor ikke inne i regnskapstallene for hele 2016 og ikke for 2017.

Konklusjon

Det flyttes totalt 1 mill. kroner fra folketrygdens- til de regionale helseforetakenes budsjett for fødselshjelp under transport/ledsagelse og beredskap som regionale helseforetak har ansvar for. Kostnader omdisponeres innen Helfo fra takst 6a til takst 1b samt en ny takst 8 for sekundærjordmor ved planlagt hjemmefødsel.

Endringene gjøres innenfor en kostnadsnøytral ramme slik at de samlet sett ikke anslås å ha økonomiske konsekvenser. Noen kommuner vil oppleve å få redusert godtgjørelse fra Helfo fordi de har brukt takst 6a i tilfeller som skulle ha utløst takst 1b eller vært betalt av helseforetaket.

Endringene vil ha administrative konsekvenser for regionale helseforetak som må sørge for at helseforetakene har rutiner for å betale jordmødre som ikke er ansatt i helseforetaket både for utrykning under beredskap og for fødselshjelp når fødsel skjer under transport/ledsagelse av kvinner til sykehus. Det anbefales at helseforetakene gjennomgår sine avtaler med kommunene og påser at disse er oppdaterte med hensyn til finansiering.

6 Forslag til endringer i forskrift om utgifter til jordmorhjelp

Forslag til forskriftsendringer fremgår i kursiv.

Merknad B2 skal lyde:

"Merknad B2

Takstene 4a og 4b inkluderer nødvendig for- og etterarbeid i forbindelse med fødselen. *Takstene kan som hovedregel ikke kreves for fødselshjelp som ytes i forbindelse med ledsagelse til fødeinstitusjon/under transport. Dersom planlagt hjemmefødsel må overføres til sykehus på grunn av komplikasjoner, kan taksten kreves for den tiden jordmor gir fødselshjelp før overføringen finner sted. Hjemmebesøk før og etter fødselen, vaktberedskap mv. dekkes ikke av trygden."*

Merknad A1 skal lyde:

"Merknad A1

Takst 1a kan benyttes ved første gangs undersøkelse hos jordmor selv om den gravide har vært til første gangs undersøkelse hos lege. Takst 1a og 1b kan ikke kombineres. Takst 1b kan benyttes ved *svangerskapskonsultasjoner* og ved én *konsultasjon* etter fødselen. *Taksten kan også benyttes ved konsultasjon sent i svangerskapet, og kan kreves i tillegg til en eventuell kompensasjon for følgetjeneste.* Taksten kan ikke benyttes ved telefonkonsultasjoner. Takst 1c kan benyttes inntil én gang per svangerskap. Takst 1d kan benyttes én gang per undersøkelse/*konsultasjon* ved innsending av en eller flere prøver. Taksten kan utløses uten samtidig undersøkelse/*konsultasjon* dersom det er behov for prøvetaking mellom *svangerskapskonsultasjoner.*"

Ny merknad B6 skal lyde:

"Merknad B6

Takst 6a kan kun benyttes i forbindelse med planlagt hjemmefødsel."

Merknad A2 skal lyde:

"Merknad A2

Takst 2 er en egenandel, og kan benyttes ved individuell prevensjonsveiledning som skjer uavhengig av svangerskapsomsorg. *Taksten kan ikke kreves av jordmor som arbeider i helsestasjon."*

Ny takst 8 for sekundærjordmor skal lyde:

Takst nr	Takststreng	Refusjon	Merknad	Repetisjon
8	<i>Fødselshjelp inntil 12 timer for sekundærjordmor ved hjemmefødsel</i> <i>Ugyldig takstkombinasjon: 3a, 3b, 4a, 4b, 6a, 6b</i>	3533,-	B5	0

Merknad B5 skal lyde:

"Merknad B5

Takstene 7a, 7b og 7c kan beregnes i tillegg til 4a, 6a og 8. Takst 7a kan kreves i tillegg til takst 7b eller 7c når tidspunktene faller sammen."

Ny merknad B7 skal lyde:

"Merknad B7:

Takst 8 kan benyttes én gang av jordmor som assisterer primærjordmor ved hjemmefødsel."

Øvrige forslag til endringer som følge av endret begrepsbruk

Kapitteloversikt

Kapittel II. Takster for *svangerskapskonsultasjoner* og individuell prevensjonsveiledning

Kapittel I. Regler

§ 1. Det ytes stønad til dekning av utgifter til jordmorhjelp ved *svangerskapskonsultasjoner*, veiledning i familieplanlegging og ved fødsel utenfor institusjon.

Det er et vilkår for rett til stønad ved *svangerskapskonsultasjoner* og veiledning i familieplanlegging at jordmor har avtale om driftstilskudd med kommunen eller er ansatt i kommunen. Driftsavtalen må omfatte minst 1/5 av full arbeidstid.

§ 2. Det er et vilkår for rett til stønad etter denne forskriften at den som utfører *svangerskapskonsultasjoner* og yter bistand ved fødsel utenfor institusjon, har autorisasjon som jordmor. Vilåret om norsk autorisasjon gjelder ikke for jordmødre fra andre EU/EØS-stater som yter midlertidige tjenester i Norge, jf. forskrift 8. oktober 2008 nr. 1130 om autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning for helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra andre EØS-land.

§3. Stønad ved *svangerskapskonsultasjoner* ytes etter takstene i kapittel II. Stønad ved fødsel utenfor institusjon ytes etter takstene i kapittel III. Det er ikke anledning til å kreve honorar av medlemmet ut over de fastsatte takstene.

§ 4. Hvis medlemmet på grunn av sin helsetilstand ikke kan møte fram på behandlingsstedet til *svangerskapskonsultasjon*, dekker kommunen reiseutgiftene for

jordmoren etter lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester § 11-1 fjerde og femte ledd.

§ 5. Ved krav om stønad skal medlemmet legge fram spesifisert og kvittert regning fra jordmor. Regningen må i tillegg til dato for utført *svangerskapskonsultasjon* eller fødsel inneholde alle opplysninger som er nødvendige for å avgjøre kravet. Jordmoren plikter å utstede regning i henhold til krav fastsatt av Helsedirektoratet eller det organ Helsedirektoratet bestemmer.

Kapittel II. Takster for *svangerskapskonsultasjoner* og individuell prevensjonsveiledning

<i>Takst nr</i>	<i>Takststreng</i>	<i>Honorar/ refusjon</i>	<i>Merknad</i>	<i>Repetisjon</i>
1b	Svangerskapskonsultasjon Ugyldig takstkombinasjon: 1a, 2	159,-	A1	0

Kapittel III. Takster for jordmorhjelp ved fødsel utenfor institusjon

Merknad B1 skal lyde:

Takstene 3a og 3b kan benyttes én gang per svangerskap når jordmor forut for planlagt hjemmefødsel har utført hovedtyngden av *svangerskapskonsultasjonene*, enten hjemmefødselen faktisk finner sted eller ikke.

Jordmor med driftsavtale eller kommunal stilling benytter i stedet takst 1b for hver *konsultasjon*.